

Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού

Newsletter Τεύχος 3

Άστρος Κυνουρίας
Αρκαδία 220 01
Τηλ: 27550-22021
Φαξ: 27550-22025
E-mail: info@fdparnonas.gr
WEB: www.fdparnonas.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ & ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Δράσεις Τμήματος Επόπτευσης/ Παρακολούθησης & Εφαρμογών Διαχείρισης

Συμμετοχή σε συνάντηση του
Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής
Προστασίας Αρκαδίας (σελ. 2)

Πυρκαγιές (σελ. 2)

Καταγραφή άγριας πανίδας και
ορνιθοπανίδας (σελ. 2)

Συμμετοχή σε δράσεις άλλων Τμημάτων
(σελ. 2)

Δράσεις Τμήματος Προστασίας & Διαχείρισης

Το ζώο της εβδομάδας (σελ.3)

Συλλογή ιστών (σελ. 3)

Καταγραφές πανίδας με αυτόματες
φωτογραφικές μηχανές (σελ. 3)

Παρακολούθηση στην προστατευόμενη
περιοχή (σελ.3)

Πανδικές καταγραφές σε δύο σπήλαια
(σελ. 4)

Δράσεις Τμήματος Πληροφόρησης Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Πληροφοριακές πινακίδες και πίνακες
(σελ. 4)

Περιβαλλοντικές δράσεις και εκδηλώσεις
(σελ. 4-5)

Επισκέψεις και ξεναγήσεις (σελ. 6)

Επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης
σε σχολεία (σελ. 7)

Ιστοσελίδα www.fdparnonas.gr και
κοινωνική δικτύωση (σελ. 7)

Εκπαίδευση προσωπικού Φορέα Διαχείρισης – Συνέδρια

7^ο Τσακωνικό Συνέδριο στο Λεωνίδιο
Αρκαδίας (σελ. 8)

Εκπαιδευτικό σεμινάριο στο Εθνικό Πάρκο
Λίμνης Κερκίνης (σελ. 8)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Πρόγραμμα
Νέα Γενιά
σε Δράση

Έγκριση αίτησης Φορέα Διαχείρισης για πρόγραμμα εθελοντισμού EVS

Στις 24 Δεκεμβρίου 2013 ανακοινώθηκε από το
Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης, το θετικό
αποτελέσματα της αξιολόγησης της αίτησης
εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Φορέα Διαχείρισης
όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού. (σελ. 9)

Υλοποίηση έργων χρηματοδοτικού προγράμματος "Φυσικό Περιβάλλον 2013"

Ο Φορέας Διαχείρισης στο πλαίσιο του
χρηματοδοτικού προγράμματος: "Φυσικό Περιβάλλον
2013" του Άξονα Προτεραιότητας 1 "Στήριξη Φορέων
Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών" του
Υ.Π.Ε.Κ.Α. (Πράσινο Ταμείο), υλοποίησε δράσεις που
σχετίζονται με την προστασία και τη διαχείριση της
προστατευόμενης περιοχής. (σελ. 9)

Δράσεις Τμήματος Επόπτευσης/ Παρακολούθησης & Εφαρμογών Διαχείρισης

Συμμετοχή σε συνάντηση του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας Αρκαδίας

Την Τετάρτη 23 Οκτωβρίου 2013 κατόπιν πρόσκλησης, ο υπεύθυνος του Τμήματος Επόπτευσης/ Παρακολούθησης και Εφαρμογών Διαχείρισης, συμμετείχε σε συνεδρίαση του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας με σκοπό την αποτίμηση της αντιπυρικής περιόδου και τον προγραμματισμό για τα φαινόμενα πλημμυρών, υπό την προεδρία του αντιπεριφερειάρχη Αρκαδίας κ. Βαγγέλη Γιαννακούρα, στην αίθουσα συνεδριάσεων του κεντρικού καταστήματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Παρόντες στη σύσκεψη ήταν Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι και αρκετοί εκπρόσωποι Φορέων που έχουν εμπλοκή στα θέματα πρόληψης και καταστολής των πυρκαγιών.

Στη διάρκεια της σύσκεψης, που αποτελεί την καθιερωμένη συνάντηση που γίνεται κάθε χρόνο κατά την λήξη της αντιπυρικής περιόδου, συζητήθηκαν τυχόν προβλήματα που προέκυψαν κατά την αντιπυρική περίοδο και καθορίστηκαν λύσεις τους.

Ακόμα συζητήθηκαν θέματα που τυχόν προκύψουν κατά την φθινοπωρινή περίοδο και την αντιμετώπισή τους από τα όργανα της Πολιτικής Προστασίας.

Πυρκαγιές

Κατά τη Φθινοπωρινή περίοδο, οι φύλακες του Τμήματος συμμετείχαν σε τέσσερις (4) κατασβέσεις σε δασικά και υγροτοπικά οικοσυστήματα. Τα αίτια των παραπάνω πυρκαγιών ήταν, τις περισσότερες φορές, η αμέλεια κτηνοτρόφων και ιδιωτών, ενώ ελάχιστες θεωρήθηκαν ως εμπρησμός.

Η άψογη συνεργασία με το Πυροσβεστικό Σώμα Αρκαδίας και Λακωνίας, επέφερε σημαντικότερα αποτελέσματα στην αποτροπή και άμεση επέμβαση στα περιστατικά πυρκαγιών, με αποτέλεσμα η έκταση αυτών, να είναι ιδιαίτερα περιορισμένη.

Φωτο: 24.10.2013 Καθαρισμός μονοπατιού στη περιοχή του Χερωνησίου

Καταγραφή άγριας πανίδας και ορνιθοπανίδας

Το διάστημα του 3^{ου} τετραμήνου 2013, οι φύλακες κατά τη διάρκεια των περιπολιών τους είχαν τη δυνατότητα να κάνουν παρακολούθηση διαφόρων ειδών ορνιθοπανίδας και άγριας πανίδας, στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα καταγραφής & παρακολούθησης ειδών πανίδας. Τα δεδομένα συλλέγονται πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην καταγραφή και χαρτογράφηση της ζωογεωγραφίας των ειδών της προστατευόμενης περιοχής.

Συμμετοχή σε δράσεις άλλων Τμημάτων

Οι φύλακες του Τμήματος παίζοντας ενεργό ρόλο στις δράσεις ενημέρωσης, συμμετείχαν σε δέκα (10) ξεναγήσεις ομάδων και σχολείων στην προστατευόμενη περιοχή, ενώ βοήθησαν σημαντικά στην επιτυχημένη ολοκλήρωση διαφόρων εκδηλώσεων του Φορέα Διαχείρισης (Πανευρωπαϊκή Γιορτή πουλιών, Γιορτή Καστάνου, κ.λπ.).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ &
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Τμήμα Επόπτευσης/ Παρακολούθησης και
Εφαρμογών Διαχείρισης

Υπεύθυνος Τμήματος: Αναστόπουλος Δήμος,
Μηχανικός Περιβάλλοντος
E-mail: anasto1977@yahoo.gr

Επιπλέον, έγιναν προσπάθειες διάσωσης ενός τραυματισμένου ζαρκαδιού από την περιοχή του Αγίου Πέτρου Αρκαδίας και έχουν αποσταλεί σε οργανώσεις περίθαλψης άγριων ζώων (ANIMA) μια τσίχλα και ένας πετρίτης.

Δράσεις Τμήματος Προστασίας & Διαχείρισης

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΔΙΟΥ

09/09/2013 Σήμανση φωλιάς καρέτα στην περιοχή των Κάτω Βερβένων Αρκαδίας από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης.

Το Ζώο της Εβδομάδας

Μέσα στο 3^ο τετράμηνο του 2013 το Τμήμα Προστασίας και Διαχείρισης ξεκίνησε την εβδομαδιαία αποστολή δελτίων τύπων της νέας ενότητας ενημέρωσης με τίτλο «**Το ζώο της εβδομάδας**». Αυτή η ενότητα των δελτίων τύπου σκοπό έχει την ενημέρωση του κοινού για είδη της πανίδας που καταγράφονται στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης και εμφανίζουν ενδιαφέρον είτε σε σχέση με τη βιολογία και τον οικολογικό τους ρόλο είτε/και σε σχέση με τη σπανιότητά τους και την ανάγκη προστασίας τους.

Συνολικά εντός του τρίτου τετραμήνου 2013 συντάχθηκαν τα παρακάτω δελτία τύπου κατά θέμα:

1. Βίδρα (*Lutra lutra*)
2. Ζαχαριάς Αλμυρής (*Aphanius almiriensis*)
3. Νανοβουτηχτάρι (*Tachybaptus ruficollis*)
4. Τσακάλι (*Canis aureus*)
5. Καρέτα (*Caretta caretta*)
6. Βουβόκυκνος (*Cygnus olor*)
7. Ζαρκαδί (*Capreolus capreolus*)

Καταγραφή πανίδας με αυτόματες φωτογραφικές μηχανές στη θέση Ρέμα χειμάρρου Τάνου: Ασβός (*Meles meles*)

Συλλογή ιστών

Η ανεύρεση νεκρών ζώων από ατυχήματα στο οδικό δίκτυο, παρότι είναι δυσάρεστη, αποτελεί μια ευκαιρία για συλλογή ιστών από τα νεκρά άτομα ειδών που είναι δύσκολο να βρεθούν, να αιχμαλωτιστούν ώστε να γίνει η ιστοληψία. Οι ιστοί χρησιμοποιούνται σε γενετικές μελέτες ταυτοποίησης ειδών, δημογραφικών ερευνών, συγγενικών σχέσεων, κ.ά. Από το νεκρό ζαρκαδί που δηλητηριάστηκε στην περιοχή του Αγ. Πέτρου και τελικά κατέληξε, όπως και από ένα ακόμα άτομο ζαρκαδιού που παγιδεύτηκε σε ιδιόκτητο περιφραγμένη έκταση κοντά στον Κοσμά και τελικά ομοίως κατέληξε, ελήφθησαν δείγματα ιστού τα οποία διατηρούνται στον καταψύκτη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους.

Τα δείγματα αυτά είναι χρήσιμα καθώς θα βοηθήσουν στη διευκρίνιση της προέλευσης των πληθυσμών των ζαρκαδιών στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης. Η προέλευση της παρουσίας του είδους αυτού στην περιοχή μας και γενικότερα στην Πελοπόννησο σε άγρια κατάσταση δεν έχει εξακριβωθεί.

Το είδος εξαπλώνεται από τη βόρεια Ελλάδα μέχρι και τη Στερεά Ελλάδα, ενώ από την Πελοπόννησο εξαφανίστηκε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Η σημερινή παρουσία άγριων πληθυσμών στην περιοχή,

προφανώς οφείλεται είτε σε διαφυγές από εκτροφεία της Πελοποννήσου, είτε από απελευθέρωση ατόμων μέσω ιδιωτικής πρωτοβουλίας χωρίς επίσημη μελέτη, σχεδιασμό και έγκριση από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

Καταγραφές πανίδας με αυτόματες μηχανές

Το Τμήμα Προστασίας και Διαχείρισης τοποθέτησε αυτόματες φωτογραφικές μηχανές καταγραφής πανίδας σε διάφορα σημεία του ρέματος Τάνου. Με έναυσμα τις πληροφορίες από κατοίκους της περιοχής που ανέφεραν στο προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης την ύπαρξη άγριων ζώων στο �έμα που οι κραυγές τους θυμίζουν μεγάλα σαρκοφάγα (λύκους, ακόμα και λύγκες), οι κάμερες τοποθετήθηκαν σε κατάλληλα σημεία με τα «απαραίτητα» δολώματα, όπου και παρέμειναν για αρκετές νύχτες. Τελικά, οι μόνες καταγραφές περιελάμβαναν αλεπούδες, κουνάβια, αλλά και διαφορετικές οικόσιτες γάτες!

Παρακολούθηση στην προστατευόμενη περιοχή

Μεταξύ του διαστήματος **15 Σεπτεμβρίου και 15 Οκτωβρίου 2013**, υπογράφηκαν οκτώ συμβάσεις μεταξύ του Φορέα Διαχείρισης και των επιλεγμένων αναδόχων του Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού για τις υπηρεσίες παρακολούθησης στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Οι συμβάσεις αφορούν στις υπηρεσίες καταγραφής και παρακολούθησης των ειδών αμφιβίων και ερπετών, χειροπτερωτών, θηλαστικών, ψαριών, πουλιών, ασπονδύλων, χλωρίδας και τύπων οικοτόπων. Οι υπηρεσίες θα ολοκληρωθούν μέχρι και τις **31 Οκτωβρίου 2015**, ημερομηνία λήξης των συμβάσεων.

Πανιδικές καταγραφές σε δύο σπήλαια

Η αξία των σπηλαίων, τόσο αισθητικά όσο και ως ιδιαίτερα και ευαίσθητα οικοσυστήματα με σημαντική και συχνά μοναδική βιοποικιλότητα έχει ήδη αναφερθεί σε δελτία τύπου και σε προηγούμενα τετραμηνιαία ενημερωτικά δελτία του Φορέα Διαχείρισης. Ειδικότερα για τα σπήλαια της περιοχής ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης αλλά και για τα σπήλαια που βρίσκονται πλησίον της Προστατευόμενης Περιοχής, το προσωπικό του Φορέα ξεκίνησε την καταγραφή και μελέτη της βιοποικιλότητάς τους, καθώς δεν έχουν μελετηθεί καθόλου μέχρι στιγμής και υπάρχουν επιστημονικά δεδομένα που πιθανολογούν για την ύπαρξη ειδών ενδημικών σε κάποια από αυτά.

Συνεχίζοντας την εργασία αυτή, το τρίτο τετράμηνο του 2013, έγινε εργασία πεδίου σε 2 νέα σπήλαια στην περιοχή Τσιτάλια του Δήμου Ν. Κυνουρίας. Το ένα από τα δύο σπήλαια ανακαλύφθηκε τυχαία για πρώτη φορά στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εργασίας πεδίου και με την απομάκρυνση

βράχων από την είσοδό του έγινε δυνατή η πρόσβαση σε αυτό. Έγιναν πανιδικές καταγραφές και συλλέχθηκαν 2 άτομα σπηλαιόβιων ορθοπτέρων του γένους *Dolichopoda*, γένος με μεγάλο ποσοστό ενδημισμού σε σπήλαια του Ελλαδικού χώρου που έχουν καταγραφεί και μελετηθεί. Τα δείγματα διατηρούνται σε απόλυτη αιθανόλη για περαιτέρω επιστημονική μελέτη από ερευνητές που θα συνεργαστούν με το Φορέα Διαχείρισης.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ & ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Τμήμα Προστασίας & Διαχείρισης

Υπεύθυνος Τμήματος: Τρυφωνόπουλος Γιώργος, PhD Βιολόγος,
E-mail: tryfonop@upatras.gr

Δράσεις Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Πληροφοριακές πινακίδες και πίνακες

Στο πλαίσιο υποστήριξης των δράσεων ενημέρωσης του κοινού, το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας έχει εκπονήσει και προβεί σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου «*Προμήθεια, μεταφορά και εγκατάσταση πληροφοριακών πινακίδων και πινάκων εντός της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρνωνα – υγροτόπου Μουστού*». Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου, η Ανάδοχος του έργου παρέδωσε στον Φορέα Διαχείρισης κατά τμήματα, τις πινακίδες/ πίνακες που αποτελούν παραδοτέα του 1^{ου} Σταδίου του έργου και στη συνέχεια ακολούθησε η έγκριση της προμήθειας και τοποθέτησής τους από τον Φορέα Διαχείρισης. Ειδικότερα παραλάβαμε τις εξής προμήθειες:

- δέκα (10) πινακίδες κατεύθυνσης σε επιλεγμένες θέσεις που οδηγούν στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης της Προστατευόμενης Περιοχής,
- μία (1) ενημερωτική πινακίδα για Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης,
- έξι (6) πίνακες ανάρτησης δημοσιεύσεων του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού,
- τριάντα (30) πινακίδες οριοθέτησης,

- είκοσι (20) πινακίδες απαγόρευσης εντός της προστατευόμενης περιοχής Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού
- πέντε (5) πινακίδες εξήγησης θέας των Περιοχών Απολύτου Προστασίας του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού.

Περιβαλλοντικές Δράσεις και εκδηλώσεις

05.10.2013 Η Πανευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών στον υγρότοπο Μουστού

Ο Φορέας Διαχείρισης σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ), συμμετείχε με δέκα άτομα από το προσωπικό του, το **Σάββατο 5 Οκτωβρίου 2013** στην Πανευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών. Η εκδήλωση είχε ως στόχο την επαφή του ευρέως κοινού με το θέμα της μετανάστευσης των πουλιών και την ανάδειξη της επιτακτικής ανάγκης για προστασία των βιοτόπων στις περιοχές διέλευσής τους, όπως είναι ο υγρότοπος Μουστού στις Ανατολικές ακτές της Πελοποννήσου.

Η γιορτή περιελάμβανε παρατήρηση άγριας ορνιθοπανίδας με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού παρατήρησης (κιάλια, τηλεσκόπιο, οδηγό αναγνώρισης), υπαίθριο εργαστήριο ζωγραφικής και κατασκευών από χαρτί (για παιδιά μικρής ηλικίας), με θέμα τη μετανάστευση των πουλιών, καθώς και πεζοπορία στα τρία παρατηρητήρια του υγροτόπου Μουστού. Την ΕΟΕ εκπροσώπησαν οι κ.κ. Παναγιώτης Λεοντίδης (υπεύθυνος της εκδήλωσης), Γιώτα Ματζουράτου, Διονύσης Κουτσάφτης και Βίκυ Ντούλου.

26-27.09.2013 Συμμετοχή στη Γιορτή Καστάνου στην Καστάνιτσα

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι διήμερες εκδηλώσεις για τα 30 χρόνια της Γιορτής Καστάνου στην Καστάνιτσα Αρκαδίας. Χιλιάδες επισκέπτες βρέθηκαν στο παραδοσιακό τσακωνοχώρι του Πάρνωνα πιστοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο ότι η γιορτή αυτή έχει καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια ως μια από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις τοπικών προϊόντων στην Ελλάδα. Μια γιορτή που φέτος συμπλήρωσε 30 χρόνια καθώς πραγματοποιείται ανελλιπώς από τον Σύλλογο της Καστάνιτσας από το έτος 1983.

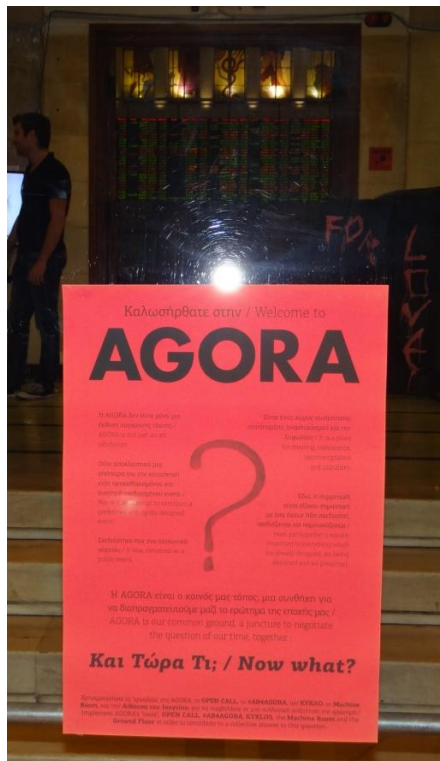
Κατά τη διάρκεια του διημέρου **26 και 27 Οκτωβρίου** το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης υποδέχτηκε και ξενάγησε εκατοντάδες επισκέπτες στους χώρους του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης της Καστάνιτσας. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τη σημαντική βιοποικιλότητα της Προστατευόμενης Περιοχής, για τα ιστορικά και φυσικά μνημεία του Πάρνωνα, για τη διαχρονική συνύπαρξη του ανθρώπου με τη φύση, για τα μοναστήρια της περιοχής καθώς και για τη διατήρηση της Τσακωνικής γλώσσας. Συγχρόνως στους χώρους του Κέντρου Ενημέρωσης Καστάνιτσας, οι επισκέπτες είχαν τη δυνατότητα να θαυμάσουν ένα εξαιρετικό φωτογραφικό λεύκωμα αποτελούμενο από μοναδικές φωτογραφίες της περιοχής, καθώς επίσης να παρακολουθήσουν πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό από τις δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του Φορέα Διαχείρισης στην Προστατευόμενη Περιοχή.

03.11.2013 Σε εκδήλωση της 4ης Μπιενάλε Αθήνας AGORA με θέμα «Οικολογία», έλαβε μέρος ο Φορέας Διαχείρισης

Ύστερα από πρόσκληση των διοργανωτών, της φετινής 4^{ης} Μπιενάλε Αθήνας 2013, προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης, παραβρέθηκε στους χώρους της Έκθεσης, λαμβάνοντας μέρος σε συνομιλία με άλλες ομάδες και κοινό, στο πλαίσιο της AGORA - 4^{ος} ΚΥΚΛΟΣ με θέμα «ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ», όπου πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα

«Προστατευόμενες Περιοχές και περιβάλλον σε κρίση: η περίπτωση του Πάρνωνα».

Οι εκδηλώσεις φιλοξενήθηκαν στον ισόγειο χώρο του πρώην Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, ο οποίος μεταμορφώθηκε σε χώρο συνάθροισης καλλιτεχνών και πολιτών.

10.12.2013 Ο Φορέας Διαχείρισης γιόρτασε την Παγκόσμια Ημέρα Βουνού παρέα με μαθητές.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βουνού, την Τρίτη **10 Δεκεμβρίου 2013**, προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης επισκέφθηκε το Δημοτικό Σχολείο Αστρους.

Οι πενήντα πέντε μαθητές της πέμπτης και έκτης τάξης μαζί με τους εκπαιδευτικούς τους, παρακολούθησαν παρουσίαση με θέμα «Όρος Πάρνωνα» από τον ξεναγό του Φορέα Διαχείρισης.

Η θεματολογία της παρουσίασης αφορούσε στην ιστορία του όρους Πάρνωνα, στις

ψηλότερες κορυφές, στη γεωγραφική και μορφολογική του θέση, αλλά και στα σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντώνται στον Πάρνωνα. Παράλληλα τονίστηκε ότι ο Πάρνωνας, λόγω των σημαντικών οικοτόπων και ειδών του, έχει ενταχθεί στο **Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000**.

Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με προβολή βίντεο από σπάνια και απειλούμενα θηλαστικά όπως είναι η βίδα και το τσακάλι και ακολούθησε διαλογική συζήτηση μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών για τη σημαντικότητα του Πάρνωνα αναφορικά με το μυθολογικό του πλαίσιο.

30.12.2013 Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση του Σωματείου Επαγγελματιών Άστρους «Ο Καρυτσιώτης».

Τη Δευτέρα **30 Δεκεμβρίου 2013**, ο Φορέας Διαχείρισης συμμετείχε σε Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση που διοργάνωσε το Σωματείο Επαγγελματιών Άστρους «Ο Καρυτσιώτης» στην κεντρική πλατεία του Άστρους.

Στο κάλεσμα των επαγγελματιών του Άστρους, βρέθηκαν πολλά μικρά παιδιά με τους γονείς τους και είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν χορό, παιχνίδια και τραγούδια από κλόουν, μάγους και ταχυδακτυλουργούς.

Ο Φορέας Διαχείρισης συμμετείχε στην εκδήλωση με ενδιαφέρουσες δράσεις για τα μικρά παιδιά που ενθαρρύνουν το δημιουργικό παιχνίδι και με κλήρωση πολλών αναμνηστικών δώρων (καπέλα, σημειωματάρια, μπλούζες με το λογότυπο του Φορέα κ.α.).

Επισκέψεις και ξεναγήσεις

Παρακάτω αναφέρονται συνοπτικά οι επισκέψεις και οι ξεναγήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην προστατευόμενη περιοχή όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού και στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αγίου Πέτρου, Άστρους και Καστάνιτσας, κατά το τρίτο τετράμηνο του 2013.

Στις **19.10.2013** η **Οικολογική Κίνηση Πατρών** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και τον υγρότοπο Μουστού. Σύνολο επισκεπτών: **55 άτομα**.

Στις **29.10.2013** το **3^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και τον υγρότοπο Μουστού. Σύνολο επισκεπτών: **160 άτομα**.

Στις **8.11.2013** το **Δημοτικό Σχολείο Ασκληπιείου Αργολίδας** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και τον υγρότοπο Μουστού. Σύνολο επισκεπτών: **100 άτομα**.

Στις **8.11.2013** το **3^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου Αργολίδας** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

Καστάνιτσας. Σύνολο επισκεπτών: **55 άτομα**.

Στις **9.11.2013** ο **Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου Ερμιόνης** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και τον υγρότοπο Μουστού. Σύνολο επισκεπτών: **60 άτομα**.

Στις **18.11.2013** το **Δημοτικό Σχολείο Μαγούλας Λακωνίας** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας. Σύνολο επισκεπτών: **50 άτομα**.

Στις **20.11.2013** το **Δημοτικό Σχολείο Βερβένων** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας. Σύνολο επισκεπτών: **98 άτομα**.

Στις **27.11.2013** το **3^ο Δημοτικό Σχολείο Σπάρτης** επισκέφτηκε τον υγρότοπο Μουστού, το δάσος Δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής και το Κέντρο Περιβαλλοντικής

Ενημέρωσης Αγ.Πέτρου. Σύνολο επισκεπτών: **40 άτομα**.

Στις **9.12.2013** η **1^η τάξη ΕΠΑΛ Άστρους** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους. Σύνολο επισκεπτών: **12 άτομα**.

Στις **10.12.2013** τα **Εκπαιδευτήρια Αφών Μαλτέζου Άργους** (Δημοτικό Σχολείο, β' και γ' τάξεις) επισκέφτηκαν το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους και τον υγρότοπο Μουστού. Σύνολο επισκεπτών: **45 άτομα**.

Στις **17.12.2013** η **1^η τάξη ΕΠΑΛ Άστρους** επισκέφτηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους. Σύνολο επισκεπτών: **12 άτομα**.

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού υποδέχτηκε στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής και στα τρία Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, Αγίου Πέτρου, Άστρους και Καστάνιτσας **687 επισκέπτες**.

Επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε σχολεία

06.12.2013 Παρουσίαση με θέμα «Υγρότοποι: λειτουργίες, αξίες & απειλές. Η περίπτωση της Πελιάρας» στο Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου.

Συνεχίζοντας το πρόγραμμα επισκέψεων περιβαλλοντικής ενημέρωσης στις σχολικές αίθουσες, μέλη του προσωπικού του Φορέα Διαχείριση μετέβησαν την Πέμπτη 6 Δεκεμβρίου 2013 στο Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου.

Οι περίπου 180 μαθητές όλων των τάξεων μαζί με τους δασκάλους τους παρακολούθησαν σε δύο ομάδες, παρουσίαση που αφορούσε στους υγροτόπους και ενημερώθηκαν για τις λειτουργίες, τις αξίες αλλά και για τις αλλοιώσεις που υφίστανται γενικά στη χώρα μας καθώς και από τι κινδυνεύουν σε τοπικό επίπεδο.

Μαθητές και δάσκαλοι έκαναν μια γενική συζήτηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι υγρότοποι από φυσικά αίτια αλλά και από ανθρώπινες παρεμβάσεις και ενημερώθηκαν για το τι μπορούν να κάνουν αυτοί για να προστατέψουν τα ευαίσθητα αυτά οικοσυστήματα.

19.12.2013 Α) Παρουσίαση με θέμα «Προστατευόμενη περιοχή όρους Πάρνωνα

& υγροτόπου Μουστού, ο ρόλος του Φορέα Διαχείρισης - Η περιοχή της Νότιας Κυνουριάς» και Β) παρουσίαση με θέμα «Ερπετά του Πάρνωνα: οι παρεξηγημένοι ευεργέτες του πλανήτη μας»

Την Πέμπτη 19 Δεκεμβρίου 2013 ακολούθησε το Γυμνάσιο Τυρού. Στο πλαίσιο της επίσκεψης πραγματοποιήθηκαν δύο παρουσιάσεις τις οποίες παρακολούθησαν περίπου σαράντα οκτώ (48) μαθητές παρουσία και των εκπαιδευτικών τους.

Η πρώτη παρουσίαση αφορούσε στην Προστατευόμενη Περιοχή και στο ρόλο του Φορέα Διαχείρισης. Έμφαση δόθηκε στη σπάνια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής της Νότιας Κυνουριάς μέρος της οποίας έχει χαρακτηριστεί ως Περιοχή Προστασίας της Φύσης.

Στη συνέχεια οι μαθητές παρακολούθησαν παρουσίαση για τα ερπετά, τα ενδημικά είδη της χώρας μας και ιδιαίτερα τα είδη της προστατευόμενης περιοχής.

Στο τέλος οι μαθητές περιεργάστηκαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον δείγματα φιδιών και σαυρών που διατηρούνται σε προθήκες στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους, από τη Συλλογή Δειγμάτων Ερπετών του Φορέα Διαχείρισης. Επιπλέον, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να δουν από κοντά ζωντανή, μια νεαρή οχιά!

Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις παρουσιάσεις στο πλαίσιο των οποίων έγινε παράλληλα προβολή διαφόρων βίντεο που έχει επιμεληθεί το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης.

Ιστοσελίδα www.fdparnonas.gr και κοινωνική δικτύωση

Το Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας με στόχο την επικοινωνία με άτομα ή ομάδες με κοινά περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα έχει αποστείλει εντός του 3^{ου} τετραμήνου 2013 δεκατέσσερα (14) δελτία

τύπου ενώ έχει επιμεληθεί αναρτήσει στην επίσημη ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης δεκαοκτώ (18) ανακοινώσεις σχετικά με:

επισκέψεις και ξεναγήσεις στην προστατευόμενη περιοχή, επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε σχολεία, περίθαλψη τραυματισμένων ζώων και συμμετοχή σε διάφορες εκδηλώσεις. Το τμήμα προωθεί επίσης κάθε Παρασκευή την καθιερωμένη ενότητα ενημέρωσης που αφορά στο «Ζώο της εβδομάδας».

SOCIAL MEDIA

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ & ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

<https://www.facebook.com/fdparnonas>

http://www.youtube.com/channel/UCRaa_1XiiZql5KmnQehBv8w

<https://vimeo.com/parnonas>

Το προσωπικό του Τμήματος καθημερινά, παρακολουθεί και ενημερώνει με κείμενα, φωτογραφίες και βίντεο από τις υλοποιούμενες δράσεις τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Φορέα Διαχείρισης.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ & ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Υπεύθυνη Τμήματος: Δημητρακοπούλου Αγγελική, Περιβαλλοντολόγος
E-mail: angeldimia@gmail.com

7ο Τσακόνικο Συνέδριο στο Λεωνίδιο Αρκαδίας

Συμμετοχή του Φορέα
Διαχείρισης στο 7^ο Τσακόνικο
Συνέδριο.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του 7^{ου} Τσακόνικου Συνεδρίου που έγινε στο Λεωνίδιο Αρκαδίας στις **27 και 28 Σεπτεμβρίου 2013**. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα της

λαϊκής βιβλιοθήκης Λεωνιδίου με τη συμμετοχή προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης.

Κατά την διάρκεια του συνεδρίου παρουσιάστηκαν πάνω από 40 ανακοινώσεις από πανεπιστημιακούς καθηγητές, ποιητές, συγγραφείς, μουσικολόγους, λαογράφους, κ.α. με θέματα που αφορούσαν στην ιστορία και γλωσσολογία της Τσακωνικής διαλέκτου, στην αρχιτεκτονική και τη λαογραφία, την ίδρυση και λειτουργία των σχολείων στη Τσακωνιά κ.α. Αξιοσημείωτη ήταν η παρουσίαση στα Τσακόνικα από τον Ρώσο καθηγητή γλωσσολογίας και διευθυντή του Ελληνικού Ινστιτούτου της Αγίας Πετρούπολης κ. MAXIM KISILIER. Επίσης περιλάμβανε επίσκεψη στον Πύργο Σικαλιώτη όπου εκτίθενται για πρώτη

φορά χειρόγραφα, βιβλία και προσωπικά αντικείμενα του ποιητή Γιώργου Σαραντάρη.

Η Τσακωνική διάλεκτος απαντάται σήμερα στα χωριά της Κυνουρίας όπου υπάρχει τσακόνικος πληθυσμός (Πραστός, Σίταινα, Καστάνισσα, Άγιος Ανδρέας, Τυρός, Σαπουνακέικα, Μέλανα, Πραγματευτή και Λεωνίδιο). Τα Τσακωνοχώρια αποτελούν κομμάτι της Προστατευόμενης Περιοχής του Πάρνωνα και διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Η διάλεκτος διακρίνεται σε βόρειο και νότιο ιδίωμα, το οποίο έχει και τους περισσότερους ομιλητές και ομιλείται κυρίως από ηλικιωμένους.

Εκπαιδευτικό σεμινάριο στο Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης

Φωτο: Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης

Τέσσερα άτομα από το επιστημονικό προσωπικό και το προσωπικό φύλαξης του Φορέα Διαχείρισης, βρέθηκαν στην Κερκίνη για μία εβδομάδα, για να επιμορφωθούν σε θέματα επιστημονικής παρακολούθησης (**monitoring**) ειδών πανίδας και τύπων οικοτόπων.

Το εκπαιδευτικό/ επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα «**Οικότοποι και Χερσαία και Υδρόβια Πανίδα**», που πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Πάρκο της Λίμνης Κερκίνης από το **Σάββατο 30 Νοεμβρίου έως και την Κυριακή 8 Δεκεμβρίου 2013**, διοργανώθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών δράσεων (Ε.Υ.Σ.ΠΕ.Δ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και

συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Το σεμινάριο θα συμβάλει στην υλοποίηση του έργου της παρακολούθησης (**monitoring**) της κατάστασης διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων που υλοποιείται στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης και έχει ως στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή της Εθνικής και Κοινοτικής Περιβαλλοντικής Πολιτικής.

Υλοποίηση έργων χρηματοδοτικού προγράμματος "Φυσικό Περιβάλλον 2013"

Πράσινο Ταμείο 2013

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστου στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος: "Φυσικό Περιβάλλον 2013" του Άξονα Προτεραιότητας 1 "Στήριξη Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών" του Υ.Π.Ε.Κ.Α. (Πράσινο Ταμείο), υλοποίησε δράσεις που σχετίζονται με την προστασία και τη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής, καθώς και δράσεις σχετικές με την εποπτεία τήρησης των μέτρων αυτών από τρίτους.

Οι δράσεις αυτές είχαν διάρκεια υλοποίησης την περίοδο 1.7.2013 έως 20.11.2013 και συνολικό προϋπολογισμό ύψους 32.800,00 €.

Στο πλαίσιο του Πράσινου Ταμείου πραγματοποιήθηκε και η κάλυψη ίδιας συμμετοχής του Φορέα Διαχείρισης στο

έργο LIFE PINUS «Αποκατάσταση των δασών *Pinus nigra* στον Πάρνωνα (GR2520006) μέσω μίας δομημένης προσέγγισης» με συνδυαστική χρηματοδότηση.

Τα οκτώ επιμέρους υποέργα, έχουν ως εξής:

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Κάλυψη ίδιας συμμετοχής του Φορέα Διαχείρισης σε έργο LIFE+

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Προμήθεια ηλεκτρονικών μέσων.

ΥΠΟΕΡΓΟ 3: Προμήθεια εξοπλισμού γραφείων.

ΥΠΟΕΡΓΟ 4: Προμήθεια εξοπλισμού υποστήριξης δράσεων ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης και δράσεων παρακολούθησης.

ΥΠΟΕΡΓΟ 5: Προμήθεια εξοπλισμού υποστήριξης δράσεων φύλαξης-επόπτευσης.

ΥΠΟΕΡΓΟ 6: Συντηρήσεις εξοπλισμού, οχημάτων και κτιρίων.

ΥΠΟΕΡΓΟ 7: Προμήθεια ρουχισμού προσωπικού.

ΥΠΟΕΡΓΟ 8: Κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων του ΦΔ.

Έγκριση Αίτησης του Φορέα Διαχείρισης για την Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία

Στις 24 Δεκεμβρίου 2013 ανακοινώθηκε από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης, στον επίσημο δικτυακό του τόπο (<http://www.inedivim.gr/index.php/>), το θετικό αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστου για τη Δράση 2. Πρόκειται για το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νέα Γενιά σε Δράση και πιο συγκεκριμένα για την Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία.

Ο φορέας διαχείρισης πρόκειται να υλοποιήσει το σχέδιο "Διατήρηση, ενημέρωση και παρακολούθηση στην προστατευόμενη περιοχή Πάρνωνα - Μουστου", που αφορά στην υποδοχή **επτά νέων εθελοντών** από το εξωτερικό οι οποίοι θα προσφέρουν εθελοντική εργασία στον τομέα του περιβάλλοντος, εντός του έτους 2014. Πιο συγκεκριμένα οι τρεις εθελοντές πρόκειται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους κατά την περίοδο της Άνοιξης [3/3/2014-31/5/2014 Μάρτιος-Μάιος 2014 (3 μήνες)] ενώ οι υπόλοιποι τέσσερις κατά την περίοδο του Φθινοπώρου [1/9/2014-29/11/2014 Σεπτέμβριος - Νοέμβριος 2014 (3 μήνες)].

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας υπάρχουν αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης στην ενότητα Εθελοντισμός (<http://www.fdparnonas.gr/el/european-voluntary-service-evs>)

Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού

Newsletter Τεύχος 3

Άστρος Κυνουρίας
22001 Αρκαδία

Τηλ: 27550 22021, Fax: 27550 22025
Email: info@fdparnonas.gr
Web: www.fdparnonas.gr

Social Media:

<https://www.facebook.com/fdparnonas>
http://www.youtube.com/channel/UCRaa_1XiiZqI5KmnQehBv8w
<https://vimeo.com/parnonas>

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης και Δημοσιότητας

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Αρχείο Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013

«Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού»

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης